

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
РЕПУБЛИКА СРПСКА
ВРХОВНИ СУД РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Број: 11 0 К 023231 20 Квлз
Бања Лука, 22.12.2020. године

У ИМЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ!

Врховни суд Републике Српске у вијећу састављеном од судија Горјане Попадић, као предсједнице вијећа, Весне Антонић, Смиљане Mrша, Виоланде Шубарић и Даворке Делић као чланова вијећа, уз учешће записничара Соње Матић, у кривичном предмету против осуђеног М.Ч., због кривичног дјела убиство у покушају из члана 124. став 1. у вези са чланом 22. и чланом 37. Кривичног законика Републике Српске, одлучујући о захтјеву за заштиту законитости који је поднио бранилац осуђеног, адвокат Г.Ј. из Б.Л., против пресуде Врховног суда Републике Српске број 11 0 К 023231 19 Кж 6 од 18.02.2020. године, у сједници вијећа одржаној дана 22.12.2020. године, донио је

ПРЕСУДУ

Захтјев за заштиту законитости се одбија као неоснован.

Образложење

Пресудом Врховног суда Републике Српске број 11 0 К 023231 19 Кж 6 од 18.02.2020. године, одбијена је као неоснована, жалба браниоца оптуженог М.Ч., док је уважавањем жалбе окружног јавног тужиоца у Бањој Луци, преначена пресуда у одлуци о кривичној санкцији, тако да је оптужени М.Ч., због кривичног дјела убиство у покушају из члана 124. став 1. у вези са чланом 22. и чланом 37. Кривичног законика Републике Српске, („Службени гласник Републике Српске“ број 64/17 у даљем тексту: Кривични законик) за које је том пресудом оглашен кривим, осуђен на казну затвора у трајању од 5 (пет) година, у коју му је урачунато вријеме проведено у притвору од 11.9.2018. године, па надаље. У преосталом дијелу првостепена пресуда остала је неизмјењена.

Против цитиране пресуде Врховног суда Републике Српске, бранилац осуђеног је благовремено поднио захтјев за заштиту законитости (у даљем тексту: Захтјев), због повреде кривичног закона, због битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачка г) Закона о кривичном поступку („Службени гласник Републике Српске“ број 53/12, 91/17 и 66/18, у даљем тексту: ЗКП РС), са приједлогом да се Захтјев уважи, пресуда Врховног суда Републике Српске преиначи и оптужени ослободи од оптужбе, или да се уважи

жалба браниоца осуђеног и укине првостепена и другостепена пресуда и предмет врати на поновно одлучивање.

У одговору на Захтјев, републички јавни тужилац Бранко Митровић је поднеском број Т13 0 КТЗ 0044857 20 од 09.11.2020. године, предложио да се у смислу члана 355. ЗКП, Захтјев одбије као неоснован.

Приликом одлучивања о Захтјеву, овај суд се, у смислу одредби члана 354. ЗКП РС, ограничио само на испитивање оних повреда закона на које се позвао подносилац Захтјева, те је одлучено као у изреци ове пресуде из слиједећих разлога:

Одредба члана 350. ЗКП РС прописује да се овај ванредни правни лијек може поднијети против правоснажне пресуде само у случајевима повреде Кривичног закона и повреде одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачка г) овог закона (која се манифестије у повреди права на одбрану), а уз ограничења прописана у ставу 2. овог члана. Тим ограничењима је искључена могућност улагања овог правног лијека ако није кориштено право побијања пресуде жалбом, као редовним правним лијеком, а када су у питању означене повреде материјалног и процесног закона, на ове основе побијања пресуде се није могуће позивати у Захтјеву ако нису биле изнесене у жалби (осим ако се ради о повреди учињеној у жалбеном поступку). Коначно, ограничењем прописаним у ставу 3. истог члана, се искључује могућност улагања овог правног лијека против пресуде Врховног суда донесене у трећем степену.

Захтјевом браниоца се указује на повреде одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачка г) ЗКП РС, тврђом да је другостепени суд заузeo апсолутно погрешан и произвољан став када је у образложењу пресуде навео да је неоснован жалбени приговор у вези са тврђом да судија Олга Пантић није могла поступати као судија, из разлога што је у истом предмету учествовала у доношењу одлуке која се побија правним лијеком и да је поступала у предмету када је предмет био у Кпс фази, што је противно одредбама члана 37. став 1. тачке д) и г) ЗКП РС. С тим у вези, подносилац Захтјева истиче да је оваквим поступањем низестепених судова, оптуженом ускраћено право на адекватну одбрану у смислу онемогућавања приступа непристрасном суду.

На наведеним аргументима Захтјева не може се заснивати тврђа да је побијана правоснажна пресуда донесена уз битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачка г) ЗКП РС, која се манифестије у повреди права на одбрану осуђеног.

Наиме приликом одлучивања да ли је неки суд био пристрасан, мора се направити дистинкција између субјективног и објективног приступа пристрасности. Субјективни приступ се односи на личну непристрасност чланова вијећа и она се предпоставља док се не докаже супротно. (*Европски суд X. против Д., став 47*), док с друге стране, у оквиру објективног теста мора се одредити да ли је, потпуно одвојено од личног понашања судије, било доказивих чињеница које морају довести у сумњу његову непристрасност. Када је упитању кривични поступак, повјерење које судије морају улијевати односе се и на самог оптуженог, при чему је став оптуженог важан, али не и

одлучујући. Оно што је одлучујуће јесте да ли се страх у непристрасност може сматрати објективно оправданим (*Европски суд F. protiv A., пресуда 24. фебруара 1993. године и Уставни суд одлука број АП-2247/07 од 17.12.2009. године*). У вези са конкретним приговором, према којем је Захтјев оспорио субјективну и објективну непристрасност суда због чињеница да је судија Олга Пантић учествовала у жалбеном поступку поводом рјешења о одређивању притвора, затим у поступцима доношења рјешења о продужењу притвора, а затим и као члан судећег вијећа треба напоменути да релевантне одредбе из члана 37. став 1. тачке д) и г) ЗКП РС којима су прописани услови за изузеће судије у кривичном поступку, а на које се позива подносилац Захтјева, не предвиђа да судија у доношењу наведених одлука треба бити изузета из поступка.

Све наведено не доводи у питање право на правично суђење у смислу стандарда које прописује члан 6. став 1. Европске конвенције. Такође, не постоје било какви релевантни докази који би основано могли указивати на то да је судија била пристрасна при доношењу оспорене одлуке, те да је тиме повријеђено право на правично суђење.

Исто тако разлози у образложењу Захтјева апострофирају да се повреда права на одбрану манифестију кроз повреде одредаба кривичног поступка у облику заснивања пресуде на доказима на којим се по одредбама овог закона не може заснивати пресуда, предвиђен у члану 311. став 1. тачка з) ЗКП РС. С тим у вези идентификује као незаконите доказе налаз и мишљење др З.О., записник о увиђају, записник о препознавању и указује на пропусте у поступању супротно одредбама ЗКП РС када је у питању изузимање 2 ЦД снимка, узимање узорака за ДНК анализу, као и на пропусте учињене приликом предаје предмета суду.

Битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачка з) ЗКП РС, на коју се Захтјев позива у образложењу, представља жалбени основ за побијање неправоснажне (првостепене или другостепене пресуде) и према цитираним одредбама члана 350. став 1. ЗКП РС, не представља посебан основ за подношење Захтјева као ванредног правног лијека против правоснажне пресуде, нити се на темељу ове повреде поступка може заснивати тврђња о повреди права на одбрану, као једном од законом прописаних разлога за подношење овог ванредног правног лијека.

Без основа су и приговори изнесени у Захтјеву браниоца осуђеног да је повреда права на одбрану учињена у жалбеном поступку и да се манифестију у облику недостатка образложења другостепене пресуде за истакнуте жалбене приговоре.

Наиме, из разлога наведених у образложењу Захтјева гради се теза да је другостепени суд на приговоре о законитости доказа дао произвољно образложења са уопштеним формулатијама, заправо по изнесеном ставу у Захтјеву изbjегао је да анализира и доноси просудбу о мањкавостима, на које је указала жалба.

Наведеним приговорима Захтјева, по оцјени овог суда, не може се темељити тврђња о повреди права на одбрану, као битној повреди одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1.тачка г) ЗКП РС.

Наиме, право на образложение пресуде има суштински значај за остваривање права на жалбу и ово право без сумње улази у спектар права која одражавају правичност поступка и обезбеђују равноправност странака у поступку. Међутим, према пракси Европског суда за људска права (у даљем тексту: Европски суд) и Уставног суда Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Уставни суд), обавеза судова да образложе своје пресуде не може бити схваћена као обавеза да се у пресуди изнесу сви детаљи и дају одговори на све аргументе, а мјера у којој та обавеза постоји зависи од природе одлуке (Европски суд, *P.T. против Ш.*, пресуда од 9. децембар 1994. године; Уставни суд, У 62/01 од 5. априла 2002. године, АП 352/04 од 23. марта 2005. године и АП 2137/14 од 15.04.2015. године).

Када су у питању одлуке вишег суда, према пракси Европског суда и Уставног суда, довољно је да образложение одлуке садржи слагање са утврђењем нижестепеног суда, тако што ће виши суд у образложение своје одлуке инкорпорирати или упутити на разлоге из образложение нижестепеног суда, или на други начин указати да се слаже с њима (Европски суд, *G.R. против Ш.*, 1999-I; Уставни суд, АП 2137/14 од 15.04.2015. године). Када се ради о одлуци вишег суда, суштински захтјев је да виши суд укаже на то да је размотрио питања истакнута у жалби која су била од суштинског значаја, да је у случају неслагања с одлуком нижестепеног суда, неслагања засновао на њеној процјени и да жалбу није одбио прије него што ју је претходно размотрио (Европски суд, *X. против Ф.*, 1997-VIII; Уставни суд, АП 2137/14 од 15.04.2015. године).

У конкретном случају, сви жалбени приговори браниоца осуђеног, укључујући и оне приговоре које Захтјев апострофира а тичу се законитости доказа су претходно интерпретирани у образложењу побијане другостепене пресуде а потом оцењени, па прихвативши као правилну чињеничну основу пресуде и као ваљане дате разлоге за утврђене чињенице другостепени суд их је инкорпорирао у образложение своје пресуде. Па како то представља прихватљив методолошки приступ образлагања одлука другостепених судова у смислу правних стандарда изражених у цитираним одлукама Европског суда и Уставног суда БиХ, те како из таквог образложения несумњиво произлази да је другостепени суд прије доношења одлуке о жалби размотрио све релевантне приговоре жалбе, онда нема мјеста тврдњи Захтјева о учињеној повреди права на одбрану у жалбеном поступку. При томе, се повреда права на одбрану у наведеном облику не може заснивати на томе што се Захтјевом доводи у питање валидност датих разлога у образложењу пресуде за одбијање наведених жалбених приговора као неоснованих.

Према разлозима у образложењу Захтјева приговор о повреди Кривичног закона своди се на тврђњу о погрешној правној квалификацији кривичног дјела, на које се односи осуда по побијаној правоснажној пресуди. Под хипотезом да је осуђени и учинио предметно кривично дјело Захтјев развија тезу да изрека правоснажне пресуде не садржи чињенице и околности које би опредијелиле

субјективну и објективну подлогу да су у радњама осуђеног остварени битни елементи бића кривичног дјела убиства у покушају, те се сугерише да се његове радње могу правно оцijенити као кривично дјело тешке тјелесне повреде. У том контексту се замјера другостепеном суду што је прихватио правну квалификацију дјела у првостепеној пресуди и образложење пресуде у том сегменту, дистанцирајући се од наведених аргумената који су изнесени у жалби браниоца. На темељу изнијетих приговора Захтјев апострофира да је побијаном пресудом повријеђена одредба члана 3. КЗ РС, јер је осуђени кажњен за нешто што није учинио.

Како се наведеним аргументима Захтјева доводи у сумњу правилност чињеничног утврђења облика виности и саизвршилаштва, као чињенице од одлучног значаја за правну квалификацију кривичног дјела убиства у покушају из члана 124. став 1. у вези са чланом 22. и чланом 37. Кривичног законика - КЗ РС, на које се односи осуда по побијаној правоснажној пресуди, те како овакав приговор у суштини представља приговор чињеничног карактера, то се на овом приговору не може заснивати тврђња о повреди Кривичног закона у сегменту правне квалификације кривичног дјела.

На основу изложеног, овај суд налази да поднесени Захтјев браниоца осуђеног није основан, на што и републички тужилац у одговору на Захтјев оправдано указује, јер повреде закона и повреда права на одбрану, на које се позива подносилац Захтјева нису учињене.

Из наведених разлога, те примјеном одредбе члана 355. ЗКП РС, одлучено је као у изреци ове пресуде.

Записничар
Соња Матић

Предсједница вијећа
Горјана Попадић

Тачност отправка овјерава
руководилац судске писарнице
Биљана Аћић